

Csiha Kálmán-emléktábla a püspök szülőházának fehér falán

„Életem a rácsok és fények világa volt. A rácsoké, amelyek a földből nőttek, s amelyeket gyűlöletből, haszonlesésből, lélekárusításból, hiszékeny emberek félrevezetéséből, megfélemlítéséből ácsolt egy magát egyedüli megmentőnek nevező ideológia. A rácsoké, amelyek a Keleten előre elkészített sablon szerint nemcsak börtönajtókat zártak le, hanem országokat tettek börtönné. A rácsoké, amelyeknek az volt a hivatásuk, hogy átnőjenek időn és lelkeken, s engedelmes fogollyá tegyék a térben szabadon mozgó embereket is. A rácsoké, amelyek hivatva voltak Isten helyett megítélni »a szív rejtett indulatait« is, amelyek behatoltak az otthonokba s növekvő hegyükre tűzték az agy szürke állományát, s ha kellett, a kivégzett lelkiismeret utolsó cafatait is. Az apokaliptikus veres ló világa volt ez, »s aki azon üle, megadaték annak, hogy a békességet elvegye a földről, és hogy az emberek egymást öljék, s adaték annak egy nagy kard« (Jel 6,4). Amit leírok, az ennek a nagy kardnak az árnyékában játszódott le. De életem a fények világa is volt. A fényé, ami egy szép gyermekkor emlékéből most is visszasüt. A fényé, ami ajándékképpen hullt egy családra, ahol hittek Istenben, az örök életet szerző Jézusban. A fényé, amely sötét napokban a lelkembe költözött elvehetetlenül és kizárhatatlanul, amely széppé tett egy szegény küzdelmes ifjúkort, amely a legsötétebb börtönrácsokon is áttündökölt. A rácsok a földből nőttek, a fény az égből jött. A magasság, a hatalom, a tiszta jószág az örök új erő: Isten volt benne. A rácsok világában ez a fény mentett meg, nem engedte átnőni a rácsokat a lelkemen. Ezért, bár a fogságom történetét írom, be kell vallanom, hogy valójában soha nem éreztem magam fogolynak. Mert fogollyá nem az lesz, akit

rácsok mögé zárnak, hanem akiknek átnőnek a lelkén a rácsok. De aki tudja, hogy van valaki, aki minden rácsnál hatalmasabb, és hozzá kötődik, és Tőle kap erőt, azt fogollyá tenni nem lehet soha (...)” – írja a könyv előszavában a néhai püspök.

Emléktábla a fehér falon

Az emléktábla leleplezése idején sorjázni kezdtek az autók, a kisbuszok a család által mára már újra belakott kúria udvarán. A fehér falú udvarház baloldali részén fehér lepel jelezte: rend-

hagyó esemény van készülöben. Az érsemjéni lakosok egy része is felsorakozott az udvaron a család mellé. Az önkormányzat részéről is sokan képviseltették magukat, többek között Balázs József polgármester, aki elsőként méltatta Csiha Kálmánt. Életútját és a börtönéveinek kálváriáját Ősz Előd ismertette, majd Cseke Attila Bihar megyei szenátor is méltatta néhány mondat erejéig az egykori püspök érdemeit, munkásságát.

Az emléktábla költségeit a család állta, a falubéliek és az önkormányzat csak felsorakozott az

esemény mögé – mondta Balázs József polgármester. A táblát leánya, Csiha-Nagy Emese leplezte le és helyezte alá virágot. Csáki Márta érsemjéni református lelkész és Nagy László római katolikus plébános pedig megáldotta, megszentelte azt. A leleplezést követően az emlékezők visszatértek a faluközpontba, ahol a mellszobor áll, hogy ott is leróhassák kegyeletüket az Erdélyi Református Egyházkerületet tíz esztendeig vezető (1990–2000), kilencven éve született püspök emlékezetére.

Emlékezés a szoborparkban

Az augusztus délutáni verőfényben párhuzamosan folyt a koszorúzás a tíz évvel ezelőtt állított Csiha-büsztnél és a Kazinczy-mellszobornál. Mivel a falu ünnepe mindig augusztus második felére esik, így Kazinczy 1831. augusztus 23-án bekövetkezett halálának emlékeztére minden esztendőben fejet hajtanak a nagy nyelvreformátor előtt is.

A szobor Horvay János alkotása. Kezdetben csak egy gránitkőből készült emlékmű állt Kazinczy szülőházával szemben. Ezt 1859-ben Krajnik Alajos állíttatta. A szobor 1907. szeptember 22-én került a fent említett talapzatra, ekkor látták el emléktáblával Kazinczy szülőházát is, ugyanakkor a szobrot körülvevő parkot is bekerítették. Mint említettük,

a szobor és az emléktábla költségeit Fráter Loránd állta, míg a parkosítást és a kovácsoltvas kerítést a Magyar Tudományos Akadémia támogatta. Trianon után a szobrot az érsemjéni református templomba kellett menekíteni, majd a második bécsi döntés (1940) után került vissza eredeti helyére, ahol ma is áll.

A Csiha-szobrot 2009. november 21-én avatták fel szintén a falu központi parkjában. A szobor bronzból készült, míg a talapzat fekete gránitból van. A hasábalakú talapzatba a kö-

→ **Az emléktábla leleplezése idején sorjázni kezdtek az autók, a kisbuszok a család által mára már újra belakott kúria udvarán. A fehér falú udvarház baloldali részén fehér lepel jelezte: rendhagyó esemény van készülöben.**

vetkező szöveg van vésve „Csiha Kálmán/ református püspök/ 1929–2007”. Hátoldalán pedig a szobrászművész neve áll: Hunyadi László marosvásárhelyi szobrászművész.

Mindkét alkotás talapzatára letették a kegyelet virágait emlékezve arra, hogy minden ember annyit ér, amennyi utána marad.

A Biblia, amelyet a püspök igehirdetése során használt

Erdélyi Napló

Megjelenik minden csütörtökön.
 Kiadó: Príma Press Kft.
 535600 Székelyudvarhely,
 Bethlen Gábor u. 55.
 tel.: 0266-218361
 ISSN: 1223-1223

Felélős szerkesztő: Makkay József

Ügyvezető: Nemes László

Lapszerkesztők: Nánó Csaba, Somogyi Botond

Főmunkatársak: Borbély Zsolt Attila, Csermák Zoltán, Sütő Éva

Hetilapunk a Krónika és a Székelyhon napilapok csütörtöki lapszámában jelenik meg.

- Az (X)-szignóval ellátott szövegek fizetett reklámok, közlemények.
- A megjelent írások nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik!
- Szerkesztőségünk fenntartja a jogot, hogy a beérkezett levelek és másféle írások közzétételéről döntsön.
- Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

400027 Kolozsvár, Regele Ferdinand (volt Wesselényi) utca 37. szám, 14. lakrész
 tel.: 0264-705205, 0264-705215
 e-mail cím: office@erdelyinaplo.ro

Honlap: www.erdelyinaplo.ro
 Hirdetésfelvétel és terjesztés a fenti címen hétköznap 8–16 óra között.